Anul I. No. 7. Un numer 20 bani Iași 18 Octombrie 1891.

ABONAMENTE

Pe un an 10 lei
Șese luni 5 „
Trei luni 2 50 b

REDACȚIA
la tipografia Fulgerul
representată prin dl.
I. MANCAȘ

RĂFUIALA

ZIAR INDEPEDENT APARATOR AL POPORULUI

Apare Joi o dată pe săptămână

ANUNCIURI

Pag. IV 15bani linia
„ III 30 „ linia
Inserțiuni și Reclame
50 bani linia.

ADMINISTRAȚIA
Representată prin dl.
ALEX. MARINO

O LAMURIRE

Ni se obiectează de către unele persoane care au facut parte din Liga Moldovenească, că nu ne esplicăm destul de lămurit în articolile noastre, arătate prin coloanele acestui ziar, și că dacă am găsit cu cale a-i da titlul de *Răfuiala*, apoi trebue să răfuim cum se cade pe cei ce se abat de la calea dreptății.

La observațiunea însă făcută de noi, că administrația consiliului comunal ce se compune numai dintre membrii Ligei și care au promis cetățenilor atât în parte, cât și în public, că vor lucra cu cea mai mare onestitate și nu se vor abate de loc de la calea dreptății, n s'a răspuns că d-lor se țin de cuvênt cu cât le stă prin putință, însă singura promisiune de care nu se pot ținea, este acea făcută persoanelor în particular, de a le da slujbe, și aceasta, din causă că nu se găsesc *oameni cinstiți.*

Persoana cu care am avut această convorbire, este omul din clasa poporului, căruia i s'a dat încrederea pentru a le apara interesele celorlalți, și cari astăzi văzându-se într'o mică demnitate, zice că în popor nu se mai găsesc oameni cinstiți,

S'a schimbat boerul nostru, nu mai e precum îl știți!

Să rumpem masca d-le Butman, și să vorbim cu aceiași francheță, cu care vorbiam împreună, când ne cereai concursul pentru reușita membrilor ligei, din cari faci și d-ta parte.

Apoi d-ta acel care în totdeauna te pronunțai către ori-cari persoană dintre meseriași, comercianți, funcționarii mici și către ori-cari muncitori, că aceștia sunt cei mai nedreptățiți și persecutați de toate clasele înalte, astăzi văzându-te zilnic în afacere cu acei pe cari mai înainte îi disprețueai, inspirat fiind de simpatiile lor, ți-ai schimbat cu totul părerea, făcându-te apărătorul lor și disprețuitorul celor ce te-au rîdicat.

Ba mai mult de cât atâta, zici că membrii din societatea *Adjutorul* sunt niște oameni conrupți și fără scrupul, cu cari nu'ți dă mâna a te pune în contact.

D-ta care chiar în întruniri publice ai susținut că oamenii puși în capul unei afaceri, trebue să procedeze cinstit și pe cale legală; astăzi acoperi toate nedreptățile lor și tără cea mai mică pudoare, zici că nu să mai găsesc oameni cinstiți și că golurile trebue umplute cu criminaliști și cu cei nedemni de a ocupa servicii, ce nu sunt de obrazul lor.

Rușine! de o mie de ori rușine d-le Butman, tocmai d-taa care ți'ai luat sarcina de a fi apărătorul claselor de oameni nedreptățiți și asupriți, să te pronunți în acești termini, și să părăsești calea propoveduită înaintea noastră. Ne aducem aminte însă de proverbul care zice: *carul care este uns, nu mai scârție.*

Dacă un d-nu Langa a găsit cu cale a'și da cuvîntul seu de om cinstit, că nu va schimba nici un funcționar, fie el cât de pervers, fie cât de compromis în trecutul seu, apoi oare cei cari să află împrejurul seu, trebue să se supună decisiunelor nedrepte luate de d-lui? Mai ziceți că nu să găsesc oameni cinstiți de a-i înlocui. Dar oare acei cetățeni cari au fost chemați înainte de alegeri la d. Langa acasă și pe la alții ca d-lui, admițându-le ori-ce cereri, cum atunci erau oamenii cei mai cinstiți și astăzi sunt necinstiți?

Ei bine, trebue să știți că acum cetățenii le înțeleg, că toate acele promisiuni, n'au fost de cât numai niște păpușerii, cu cari i-ați amăgit ca pe copii cei mici cu acadele, pentru a vĕ căpătui d-voastră singuri, prefăcându-vĕ acum, că nu mai vedeți, nici nu înțelegeți nimic din cele ce vi se spun.

Dacă aceasta vĕ este cinstea, dacă aceasta vĕ este procedura legală de care vĕ serviți în afacerile d-voastă, aflați și de la noi, că încetul cu încetul vĕ fuge terenul de sub picioare și în curând vĕ veți trezi într'o prăpastie, unde nimeni nu vĕ va mai întinde o mână de ajutor.

Credeti d-voastră că e lucrul cinstit procedarea în afacerea cu luminarisirea orașului cu gaz aeriform, înainte de a da orașului apa trebuitoare, de care se simțește zilnic necesitate?

Credeți d voastră că e lucrul cinstit când să presintă o mulțime de petițiuni, pentru repararea stradelor macar cu moluz și adausul de fanare ce să cere de cetățenii de pe la locurile mai neinsemnate, pe care nu voiți macar a le lua în samă?

Credeți că e lucrul cinstit a mănținea și chiar a numi din nou in slujbe oameni cari fac diferite șicane cetățenilor, condamnați, și fără capacitate de a conduce o afacere, pe cari îi cunoașteți destul de bine, fără a-i mai cita noi?

Dacă credeți astfel să vă fie de bine. Noi nu ne facem de cât o simplă datorie, arătându-vĕ răul fără nici o supărare, în urmă ce va resulta, va fi în detrimentul d-voastră.

Dar fie bine înțeles, că sunt o mulțime de nemulțumiri pe urma d-voastră, cu toate că este un timp foarte scurt, de când ați luat pe mână administrația comunală.

SCOALA COMUNALA DE MESERII

Au trecut 20 de ani de la înființarea acestei scoli, în care timp sau văzut. că nu dă roadele ce trebue să deie, și nici nu corespunde scopului cu care s'au înființat. Este foarte mișcătoare această chestiune, pentru acei cari au tendința, a rîdica cultura statului Român, la nivelul civilisațiunei secolului în care ne aflăm.

Si ori-ce Român patriot, fără îndoială, trebue să se gândească, că acesta este un rău din cele mai mari pentru națiune, și odată cu alte răuri care mai sunt, trebue și acestuia pus un capăt.

In gazetele din Iași, sau aratat totdeauna starea miserabilă în care zace această scoală, și totul a fost în zadar; nimeni nu'și dă cât de mic interes, ca și cum ar fi lipsiți de organile naturei. S'au cheltuit de la înființare (adică 20 ani de când esistă această scoală de meserii) până astăzi, cifra rotundă de 2 milioane lei, care după socoteala noastră

costă pe comună câte una sută mii lei pe an, şi ca resultat avem 20 de maiştri cari profesază meserii.

Si nu ar fi scump când şi aceştia ar fi într'un rol însemnat în industria românească, şi poate că ar fi, dacă mai întâi ar avea sprijinul guvernului, al doilea concurenţa străină înlăturată şi al treilea, concursul patrioţilor, ce prea rar să găseşte între Români, şi fiind că acestea lipsesc, îi va face să nu mai esiste nici maistrii cari mai sunt.

Pe motivul că scoala de meserii trebue înbunătăţită, ba încă transformată în scoală politehnică, comuna au cerut de la stat cele 10 milioane lei, şi după ce s'au dat aceste, ce să întâmplă; mai rău încă de cât înainte. Pun în fruntea scolei, pe nişte oameni cari nu sunt capabili a'şi conduce interesile lor proprii, dar când e vorba de dat un avânt unei aseminea şcoli, unde fiii naţiunei să înveţe meserii, şi cu timpul să fim stăpâni pe industria noastră naţională.

Presa locală s'au ocupat şi a relatat totdeauna chestiunea aceasta, aşa că acum nu mei repetăm, şi trebue să luăm un drum.

Ne adresăm acum de odată opiniunei publice, să ştie cum banii lor să cheltuesc, să ştie copiii cari intră la scoala de meserie că să nenorocesc, căci scoala de meserii este o casă frumoasă pe din afară, având o firmcare promite fericirile din lume acelui ce ar întra în ea, ear înăuntru e prăpastia unde trebue să 'şi consume cine-va vieaţa şi tinereţile, trezându-se de odată între cei nenozociţi.

Trece zi cu zi şi ani întregi, şi cei de la cârmă nu cultivă rasadele de unde trebue să rodească industria noastră.

Promitem pe viitor că vom arăta câte-va căi de îndreptare, care vor contribui de călăuză celor ce au puterea de a lucra, dacă nu cum-va vor dormi cu ochii deschişi ziua mare, cum au dormit până acum.

INFORMAŢII

In una din zilele trecute, un comerciant presentându-se în camera de şedinţi a consiliului comunal cu oare-care afaceri, în acel interval, dl. primar chemase pe un jidan meseriaş, pentru a-i da ceva de lucru privitor la comună.

Comerciantul văzând aceasta, n'a putut sta indiferent, ci a făcut o observaţie foarte la locul ei d lui primar zicând: cum se face d-le primar că comuna cheltueşte un nămol de bani cu scoala de meserii, pentru a scoate meseriaşi Români, şi când are ceva de lucru îl dă la jidani?

Dl. primar voind a se disculpa, a zis că dl. Mina l'a adus. Atunci comerciantul a răspuns: vra să zică dl. Mina este mai mare aici, dacă este aşa mè duc şi eu la d-lui să mè consult despre afacerea mea.

La aceste cuvinte, d. primar ne mai având ce răspunde a tăcut.

Felicitările noastre onor. cetăţan, că a făcut o asemine observaţie foarte justă d-lui primar, ce ar trebui s'o aibă ca o bună lecţie pentru totdeauna, nu numai în calitatea sa de primar, ci chiar ca persoană particulară.

Suntem informaţi că d. prefect Balş, a făcut ofranda pentru îmbrăcămintea a 40 de elevi copii saraci. Am dori ca această ofrandă, împreună cu acea a societăţei pentru Invăţătura poporului Român, să fie cat mai curând date la destinaţia lor, şi a nu se mai prelungi terminul până la Crăciun ca în alţi ani, căci timpul a' început a să răci.

Aflăm că în curând d. Iancu Manu va fi numit avocat al statului, în locul d-lui Drăghici.

Aseminea la depositul regiei, va fi numit ca şef, d. Iorgu Pavlov, în locul d lui Melidon Melidonovici.

Cea mai mare parte dintre avocaţii din oraşul nostru, au angajaţi jidani în serviciu de secretari. Oare nu s'ar găsi şi Români cari să primească aseminea servicii?.

Revenind la o publicaţiune a noastră dintr'un numer trecut, rugăm a ni se răspunde de administraţia comunală, ce hotărâre a luat contra funcţionarului Vasile Dimitriu, fost condamnat la 3 ani în închisoare, pentru furt de vite şi falsificare de bilete de vite?

Aşteptăm resultat de la cei în drept.

Cum se face că Carol Steinhamer, ocupă postul de subcomisar la dispărţirea II-a, de oare-ce nu'i nici Român şi nici alegător?

Cerem dovezi cu acte.

Aflăm că vechii antreprenori de pompe funebre, nu posedă o autorisaţie în regulă, căci autorisaţiunea de care să servesc este a lui Ventzel care sau retras din asociaţie, trecênd dreptut asupra nepotului seu. In aseminea caz, noi credem, că autorisaţiunea veche nu mai poate fi valabilă.

Cum remâne oare cu legea cumulului, căci vedem că nici până astăzi nu să pune în aplicaţie, ci toţi funcţionarii cu dreptul de pensie, stau neclintiţi la posturile lor?

Se vede că şi această lege a remas numai scrisă pe hârtie.

Acum de curând sau ţinut un concurs pentru ocuparea a 9 posturi de ajutori de perceptori pe la barieri; comisiunea însărcinată cu această afacere ş'au ales după sprânceană oamenii săi, iar cei cu drept, au fost îndepărtaţi sub diferite preteste. Doi dintre protejaţi, au şi fost instalaţi la posturile lor, făcênd fie-care câte o ispravă.

Argintariu au cotit un vas cu vin şi a găsit 55 vedre şi 3 ocă; comerciantul văzându-se impovorat, a reclamat primăriei, care chemând un alt cotar, a găsit 51 vedre şi 5 ocă; prin urmare comerciantul era impovorat cu 3 vedre şi 8 oci, ceia ce da comunei un folos de 1 leu 75 bani, iar comerciantului o daună mai bine de 10 lei.

Al doilea adjutor de perceptor Stavrati, cotind un vas cu vin, au scos 13 vedre mai puţin, care făcea o pagubă comunei de 3 lei şi 90 bani şi un folos cumpărătorului de cel puţin 33 lei. Iată resultatul protejaţilor numiţi în slujbe, fără merit.

Aflăm că *Societatea de Economie, Inprumut si Binefacere* din Suburbia Păcurari, în cursul primului an al fondărei sale, a făcut un progres destul de însemnat, posedând un capital mai bine de 2000 lei, precum şi numĕrul asociaţilor este de 70. Aceasta datorită activităţei consiliului de administraţie şi cu deosebire a d lor membri: Diaconul Vârlănescu, Eugenie Negruzi, V. Neculau, Preutul Ionescu, Preutul I. Vasiliu, Panaite Ioan, Gh. Sotirescu, Mihail Friciu şi alţii.

Acuma se svoneşte printre ceilalţi membri, că pentru anul viitor au intenţiunea să aleagă ca preşedinte pe d. Sandu Râşcauu, care să bucură de simpatia tuturor şi în special a cea mai mare parte din Păcurăreni.

Noi ne bucurăm de progresul numitei societşi, dorindu-i inflorirea ei, cu atât mai mult, că printre membri să află meseriaşi şi comercianţi.

Primind mai multe reclame la redacţie, atragem atenţiunea publicului cumpărător de lemne cu kilogramu, că jidanii înşală lumea la cântărit, şi dacă cine-va voeşte a se încredinţa de esactitatea cântarului, este insultat de evrei şi refuză a i se vinde lemne. Mai cu samă jidanul A. Brener şi jidauca Şeinblum cu fiica sa de pe soşaua Arcu, sunt peste măsură de obrasnici, încât revoltă pe cel mai pacinic om.

Ar trebui un control mai des din partea celor în drept, pentru a nu lăsa pe aceşti negustori şarlatani de capul lor,

să dispoae publicul cu înşelătorii şi preţuri esorbitante.

——

Vasile Anton cu Vasile Hâncu şi alţi cetăţeni, din cotuna Măcăreşti com. Costuleni jud. Iaşi, au fost bătuţi de Neculai Gheorghiu, guard calare pentru paza tutunului în acel punct, în contra căruia sau şi înaintat o petiţiune către minister, subsemnată de mai mulţi marturi.

CRONICA

ZIUA RECTIFICARILOR

——

Tocmai mĕ pregăteam să moi nasul condeiului în calamară, când de odată văd că uşa se deschide cu violenţă, şi un om peste samă înfuriat întră în casă ca o bombă!... am remas cu gura cascată şi cu condeiul suspendat deasupra călimării.

— Buna sara d-le îmi zice el.

— Buna sara respund eu, dar mĕ rog cu cine am onoare?

— Aceasta nu vĕ priveşte, cel puţin pentru moment, o veţi afla mai târziu.

— Cum vrei d-le, dar pot să ştiu motivul?....

— Aveţi dreptate, şi pentru aceasta nu veţi aştepta mult.

— Să vedem zic eu, lăsând condeiul din mână şi luând o posiţie ca a unui om foarte curios de a afla ceva.

— D-le am trimes o poesie la Redacţia ziorului *Răfuiala*, unde şi d-ta faci parte ca cronicar.

— E adevĕrat, dar noi la Redacţie primim atâtea poesii, că dacă jurnalul ar fi de două ori mai mare de cât este astăzi, tot n'am avea loc a le publica pe toate.

— Să înţelege că dacă veţi publica toate monstruosităţile, (ca să nu zic în termini populari prostiile), nu vă va ajunge loc, să fie jurnalul chiar de patru ori mai mare, şi să'l scoateţi de două ori pe zi, ear nu odată pe septămână ca acum.

— Dă d-le la început am publicat şi noi poeşii fără a le mai censura, dar astăzi nu mai facem aşa, ci publicăm numai pe acele care le credem mai bunişoare fără a avea pretenţii de critici sau literaţi.

— Atunci pe a mea a'ţi găsit'o bună de vreme ce a'ţi publicat'o.

— Dar care e a d-voastră?

— Acea de la rubrica „Carnetul roz" sub titlul de „Amintiri".

— A!... d-voastră sunteţi d. Meteor.

— Da eu.

— Imi pare bine de cunoştinţă.

— Şi mie nu mai puţin.

— Acum să vin la fapt.

— Aceasta doresc şi eu.

In strofa a cincea a poesiei „Amintiri" eu am zis astfel:

In faţa ta de marmor
Nu vĕd de loc căinţa
Pe când pe-a mea largi urme
Lasatau suferinţa.

Şi când colea de la tipar, vĕd că mi-o reproduce jidovită, tocmai nişte oameni care sunt cei mai înfocaţi contra jidanilor.

— Şi cum v'a reprodus'o vĕ rog?

— D-ta n'ai vĕzut?

— Ba am vĕzut, dar am uitat.

— Citeşte, îmi zice el, scoţind „Răfuiala" din buzunar şi vârându-mi-o sub nas.

— Citesc şi vĕd în adevĕr că e schimbat înţelesu strofei în modul următor:

In faţa ta de marmor
Nu vĕd de loc căinţă,
Pe când pe-a mea largi urme
Lasatau suferinţă.

D-le nu trebue să te superi de loc zic eu, căci nu lipseşte nimic, atât numai că în locu lui *a* de la fraza a doua şi a patra, va pus *ă*. Mai mare drept a'şi avea eu să mă supăr, căci la una din Cronici întitulată „Recunoştinţa lui Iţic" mi-a mâncat două fraze stricând tot înţelesu, după cum vĕ voi proba mai la vale, într'un loc am zis.

A mâncat'o cum se cad
A mânca un om ca el,
O bucată aşa bună
De sfântul Ion Chiperi.

Şi fiind că era vorba de mâncare, zeţarii a găsit cu cale să mănânce fraza a doua lăsând'o astfel:

A mâncat'o cum se cade
. . . . . .
O bucată aşa bună
De sfântul Ion Chiper.

Pe urmă în alt loc, unde Burăh Herşchi şuster blastămă pe Rabin şi pe Iţic Şulemalechăm, pentru că a mâncat carne de porc, eu am zis astfel:

D-zeu să vĕ trăsnească
Şi eadul să vĕ înghiţă,
Pentru fapta făr de lege
Ce de voi fu săvârşită.

Ear zeţarii a găsit cu cale să zică aşa:

. . . . . .
Şi eadul să vĕ înghită
Pentru fapta făr de lege
Ce de voi fu săvârşită.

mâncând fraza întâia după cum vedeţi şi d-voastră.

Acum care din noi doi are dreptul să se supere, d-ta că ţ'a mai adăugat, sau eu că mi-a mai suprimat.

— Amândoi avem drepturi egale de a fi supăraţi.

— Ei bine supărăte d-ta pentru amândoi, căci eu n'am vreme să mă supăr nici pentru unul.

— Şi ce mă înveţ să fac?

— Dute la Redacţie şi acolo te vei înţelege cu redactorul nostru.

Mulţămesc îmi zice el luându-şi pălăria şi plecând, iar eu muind nasul condeiului în călimară, am început a scrie Cronica revistă în trei părţi, care se va publica în numerul viitor şi care va avea următoarele titluri: *Smilichi Taubes la casarmă, Jidan Râşcan la Universitate şi protestu jidanilor contra Epitropilor de la spitalul lor.* Acum cine va voi să citească această cronică, n'are de cât să cumpere No. viitor.

De la Brădăţel.

SISTEMUL DE CONTRIBUŢIUNI PRIN SOCIETAŢI COMUNALE

(Prescurtare)

——

Cum se pot face cunoscute comunele

Comunele noastre şi mai ales cele rurale sunt pline de bogăţii. Din causa însă că nici autorităţile superioare nu le fac, sau cel puţin nu le învaţă cum să se facă cunoscute, şi nici autorităţile comunale ajutate şi de iniţiativa privată, nu caută să se facu cunoscute singure, toate bogăţiile stau ascunse, neputându-se folosi de ele nici locuitorii din comuni, nici alţii.

Lipsa de statistică, de anuare, hărţi etc. pune în imposibilitate pe ori-cine, a afla ceiace să găseşte sau ceia-ce nu să găseşte în o comună de la noi. Apoi pe lângă acestea nu ştii nici cum să te adresezi în o comună oare care. Si dacă faci o încercare să ceri vre-o informaţiune, nu'ţi vine nici un răspuns. Mai lesne îţi vine un răspuns din Austria, Francia, America etc. de cât de la o comună de ale noastre departe de 20—30 chilometri.

Ca să ne facem o idee n'avem de cât să citim *dările de samă* ale consulaţilor Români din streinătate. Acolo vom vedea că se plâng grozav de această stare de lucruri de la noi. până şi contra Camerilor de comerţ, cari sau răspund după 5—6 luni sau nu răspuud de loc,

Greutăţile de tot felul ce le întimpină străinii, nu ca să ne i-a bani, ci ca să ne deie pe produsele noaştre ce zac prin comune, sau să vînd pe un preţ de nimic, i-a făcut să cutreiere ei singuri ţara, ca să vadă ce este şi ce nu este.

Cetitorii credem că au cunoştinţă de comisionarii diferitelor stabilimente industriale din străinătate, de mulţi din însărcinaţii în mod oficial ai statelor străine şi de diferitele societăţi de esploatare de tot felul, cari de la un timp în coace au început să se înmulţiască la noi.

Aseminea lucruri, care să pot admite să se petreacă în pustietăţile din Africa, Asia în alte părţi, unde nu sunt state cu guverne ci triburi, nu ne face o onoare, ci o ruşine.

Datoria guvernului dar nu este să se ocupe de tutun, chibrituri, vacs, cămeşi şi ismene de americă (pânză naţională!) ci cum să facă ţara cunoscută înaintea străinilor, ca să nu fim consideraţi ca triburile de care am vorbit mai sus, şi ca străinii să nu ne poată cumpăra azi cu un franc, şi mâne să ne vîndă cu 20 franci. De o cam dată să vorbim numai de câte-va din mijloacele prin care s'ar putea face cunoscute comunele. Aceste sunt:

a) *Descrierea comunelor.* Ministerul de agricultură, industrie comerciu, camerile de comerciu, Ministerul de Interne şi societatea geografică din Bucureşti, pare că ar fi simţit nevoia aceasta, căci publică din când în când câte ceva. Noi însă nu ne mulţumim cu astfel de slabe informaţiuni şi cu descrierile comunelor. Dicţionarele geografiice a Judeţelor n'au nici aerul măcar a unor lucrări practice şi folositoare, ci a unor lucrări pentru a satisface curiositatea cititorilor, sau pentru a se zice că sau făcut ceva.

Să luăm ca esemplu comuna Buciumi din judeţul nostru. Ca să ştii ce să găseşte în comuna Buciumi, trebue să citeşti dicţionarul de la început până la sfârşit, ca să dai peste toate cotunele ce compune comuna şi apoi

să începi să totalizezi ceia ce să găsește în ea și să faci studiu, ca să poți avea ideie despre starea ei. Se putea foarte bine însă ca comunele să fi fost așezate tot alfabetic, însă cotunele trecute la comuna respectivă, și dacă erau mai multe așezate tot alfabetic. Trebue să mulțumim societății geografice și acelora cari au muncit atât de mult, nu pentru un mic premiu de 500 franci, ci pentru a aduce un serviciu țerii. Aceasta însă nu dispensază pe guvern de a face „Descrierea comunelor" cum trebue:

1) Dicționarele sunt alfabetice pe cotune și este nevoit ori-cine să'l răsfoiască tot, ca să'și facă o ideie oare-care despre o comună;

2) Comunele sunt descrise prea în mod general, din care causă cetitorul nu știe bine ceia ce să găsește, cât să găsește și cum să găsește.

3) Nu să pot cumpăra 32 dicționare câte 2, 2.50, sau 3 lei, de multă lume. Afară de aceasta, nu este datoria societății geografice și a inițiativeiprivate, să facă aseminea munci zadarnice, ci a guvernului; însă se facă ceva bun și folositor.

Comunele noastre presintă un vast câmp, pentru studiul statistic și pentru ori-ce alt studiu. Nu înțelegem dar ce causă este la mijloc, de să trimet în misie, să dau burse la tineri în străinătate să studieze organisații, statistică etc. de acolo, și comunelor noastre nu li se face cinstea să fie și ele visitate și studiate de cine-va. Aceasta este una din causele care face ca știința adusă din streinătate, sau să nu se poată aplica la noi de loc, sau să se aplice pe dos și contra interesilor țării.

Statistica este o oglindă prin ajutorul căria să vede totul, până și causele care au dat naștere cifrelor. O lege nouă, un regulament, o dispositiune oare-care, un svon, propagarea unei idei etc. produce numai de cât schimbare în cifre, și din contra, o schimbare de cifre, ne face a presupune niște cause. Acela dar, care va studia statistica unei (unor) comune din Francia, Italia, Austria, etc. ne va putea spune ce causă au produs pe 8689, 454, 2288, 4, 1, 2, 1, 12—10, 8, 1, 1 etc. sau causele pe care le cunoaște, cam la ce cifre are să dea naștere; însă chiar de ar fi aceleași cifre la o comună din Romănia (d. e. Buciumi), va băsbăi să găsească causele, după studiele sale făcute asupra acelorași cifre la o comună din Francia, Italia, Austria etc. dar nici odată n'are să deie peste ele.

Guvernul ar face mult mai bine dacă ar lăsa pe prietini în pace, și să se ocupe de comunele noastre în care să găsește de lucru, destul numai să aibă ceva bună-voință, și interes pentru ele și vor da de muncă pofitorilor de misii și de burse, mai mult de cât ori unde în streinatate.

Dăm aici un model de descriere a comunei Buciumi, de care am vorbit mai sus, alcătuită din cele găsite în „Dicționarul geografic" al Jud. Iași pe 1888. Tabloul recapitulativ de la urmă servește pentru studiul statistic asupra comunei, de aceia am crezut folositor a-l face și alătura aici, de și cifrele parțiale să găsesc la fie-care cotună trecute încă odată.

Descrierea comunei Buciumi din jud. Iași

(*Model*)

Buciumi: comună rurală, s'a luat numele de la satul Buciumi. E așezată pe dealuri: Păun, Răpedea, și Petrăria, și pe văile formate din aceste dealuri; întinzându-se din margina de Sud a orașului Iași, spre centrul plășei Codru, din care face parte.

Este formată din satele: *Buciumi* (Valea Cozmoaea), *Păun*, *Bârnova* cu *Petrăria*, *Socola* (târgușor) și *Vlădiceni*.

Prin mijlocul comunei Buciumi, trece șoseaua Iași-Vaslui, iar pe partea despre Iași calea ferată Pașcani-Iași-Ungheni, având și o „Haltă Socolă" unde taie această șosea, însă numai pentru timpul băilor la Ungheni.

Buciumi: sat în comuna Buciumi, plasa Codru, să zice că s'ar fi luat numele de la instrumentul *bucium*, cu care din vechime se servea străjile, ce erau puse pe înălțimile dealurilor de a vesti pe locuitorii din vale, despre apropierea urdiilor tătărești și turcești cari veneau pe drumul Vasluiului spre Iași, capitala țerei.

Pe margina de Nord-Est a satului, trece șoseaua națională Iași-Vaslui, care'l desparte de satul Socola.

Suprafața teritorului, e de 1193 hect. cu o populație de 91 fam. sau 483 locuitori, ocupându-se afară de agricultură și creșterea vitelor, cu scoaterea petrei de prin carieri și transportul ei pe la diferite localități; precum și cu cultura viilor și livezilor cari produc vinuri bune și fructe alese.

Are o biserică zidită la 1772 de Ioan Teodor Calimach, cu un preut, un cântăreți și un eclesiarc, un mitoc al călugărilor din Sântul Munte, întreținut cu cheltueala lor; două școli, una de fete cu 42 eleve înființată la 1868 și una de butnărie și rotărie cu 10 elevi interni, întreținută de comună, înființată la 1878.

Numĕrul vitelor este de 464 cap. din cari: 327 v. m. c., 1 oae, 72 cai și 64 rîmători.

(Va urma).

Anunciuri

NOU ATELIER DE THENECHEGIE

Strada de Sus

VASILE ILIESCU

Sperăm că publicul Ieșan spre încurajare, îi va încredința lucrări de arta sa.

GH. MARINO

CISMAR

Str. Baston No. 15

Maistru absolvent al scoalei de meserie din 1875. Confecționează tot feliul de cisme.

A. MARINO

Str. Spitalul Pașcanu No. 26.

Primește ori ce lucrari de tinichigie și văpsătorie. Lucrează cu cea mai mare acurateță și cu preț moderat.

ATELIER DE CIUBOTARIE

CONST. SACARĂ

Strada Univestității

Efectuează tot feliul de incălțăminte, in modul cel mai elegant, prompt și cu prețuri moderate.

Neculai Rascàl

special

Friser str. Primărie. No· 46

Primește abonamente cu prețurĭ moderate, și frizază în modul cel mai elegant.

COFETARIA

D. S. Ionescu

Strade de Sus

Se află tot feliul de bomboane cu prețul cel mai redus.

O persoană onorabilă dorește a ocupa un post de contabil la vre o moșie.

D-nii proprietari sau posesori de moșii, cari ar avea necesitate de o aseminea persoană, sunt rugați să binevoiască a se adresa la redacțiunea acestui ziar.

TIPOGRAFIA „FULGERUL" (D. GHIORGHIU.)

JASSY

10— STRADA IPSILANT —10

EFECTUAZĂ LUCRĂRI COMERCIALE:

REGISTRE, ADRESE, COMPTURI, CIRCULĂRI etc.

Ziare, Broșuri, Cărți scolastice, Publicațiuni.

—SE EFECTUAZĂ PROMPT ȘI CU PREȚURILE CELE MAI REDUSE—

Iași—Tipografia „Fulgerul" (D. Gheorghiu).